

Kozlanský zpravodaj

Z RADNICE ...

Vážení spoluobčané,
hned na úvod zpravodaje, bych Vás chtěl informovat o průběhu stavby „Průtah – ul. Kralovická“.

Stavba „Průtah – ul. Kralovická“

V polovině měsíce se konala úplná uzavírka ulice. Po té začala firma s frézováním vozovky a momentálně probíhají výkopové práce k položení kanalizace. Musím uznat, že začátek byl pro nás i pro vás celkem složitý. Začnu od začátku. Za prvé: o uzavření silnice jsme se dozvěděli až potom, co firma roznesla občanům letáčky s informacemi o uzavření ulice. Několik dní předtím jsme se snažili kontaktovat lidi, kteří to mají na starosti, ale bohužel nám nikdo nic neřekl. Za druhé: že si zde policie vydělává vybíráním pokut, to bohužel neovlivníme. První týden byla ulice celá uzavřená z důvodu frézování, momentálně je plná uzavírka od restaurace Na křižovatce po odbočku k STK. Ve zbytku ulice mohou občané projíždět domů, na STK a do AGROWESTU. Chtěl bych vás ještě poprosit prostřednictvím zpravodaje o to, abyste objížďku přes nádraží využívali pouze z konkrétních důvodů a ne jako zkratku na Kralovice. V dalším čísle zpravodaje vás budu informovat o dalším průběhu.

Co se dělo ve městě

Malá informace k vývozům polozapuštěných kontejnerů. Po několikátýdenním zkoumání plnění nádob jsme se se svozovou firmou domluvili na pevných intervalech vývozu. Je to tak, že Kozlany budou vyváženy po čtrnácti dnech a přilehlé obce jednou za měsíc.

Na začátku měsíce se nám povedlo odhalit poruchu vodovodního řádu v ul. Na Výfuku. Vše se opravilo bez menších problémů. Povedla se nám také opravit cesta, která vede k mlýnu p. Laiperta.

V městské knihovně naši zaměstnanci vybíli tři místnosti a dále se věnují údržbářským pracím. Na úřadě se věnujeme přípravám na odeslání žádostí o dotace. Dále se věnujeme přípravám ke spuštění stavby „Připojení vrtu“.

Pan starosta se zúčastnil hasičské schůze v Hedčanech, kde s místními občany diskutoval o jejich problémech.

Ples města

Jedna z hlavních kulturních akcí, která se konala, byl již tradiční ples města. Za veškerou přípravu a průběh bych chtěl poděkovat K. Hurtové a M. Blechové. Připravily to perfektně a myslím si, že se účastníci plesu skvěle bavili.

Jaroslav Koura, místostarosta

Výsledky projednání rady města na 18. zasedání konaném dne 30. 12. 2019

Rada bere na vědomí:

zprávy starosty, diskuzní příspěvky členů rady, zaslané dokumenty a informace.

Rada schvaluje:

č. 164/19 - program 18. zasedání rady města; č. 165/19 - návrh rozpočtu Základní školy a Mateřské školy dr. Eduarda Beneše Kozlany na rok 2020 a návrh střednědobého výhledu rozpočtu na roky 2021,

2022; č. 166/19 - změnu platového výměru ředitele ZŠ a MŠ Kozlany z důvodu změny nařízení vlády č. 341/2017 Sb. s účinností od 01.01.2020; č. 168/19 - zveřejnění záměru směny části pozemku p.č. 2316/38 v k.ú. Kozlany s částí pozemku p.č. 2262/3 k.ú. Kozlany po doložení geometrického plánu žadatelem; č. 169/19 - vyzvání tří firem: Václav Vonásek, Radnice, IČ 18734987; BAGGER, k.s., Mýto, IČ

25722425; HOKAR s.r.o., Předeni-
ce, IČ 45354456, k podání cenové nabídky na realizaci nového vrtu HV 2 a jeho připojení na stávající vodohospodářskou infrastrukturu; v tomto rozsahu rada revokuje usn. č. 161/19 ze dne 02.12.2019; č. 171/19 - nájemní smlouvu na pozemek p.č. 815/3, lesní pozemek, na kterém je budova E2 za cenu 10,- Kč/m2/rok a na část pozemku p.č. 815/1 za cenu 5,-

Kč/m2/rok, vše v k.ú, Bohy, na dobu pěti let s účinností od 01.01.2020; č. 172/19 - nájemní smlouvu na pozemek p.č. 815/9, lesní pozemek, na kterém je budova E15 za cenu 10,- Kč/m2/rok a na část pozemku p.č. 815/1 za cenu 5,- Kč/m2/rok, vše v k.ú, Bohy, na dobu pěti let s účinností od 01.01.2020; č. 173/19 - nájemní smlouvu na pozemek p.č. 815/4, lesní pozemek, na kterém je budova E20 za cenu 10,- Kč/m2/rok a na část pozemku p.č. 815/1 za cenu 5,- Kč/m2/rok, vše v k.ú, Bohy, na dobu pěti let s účinností od

01.01.2020; č. 174/19 - nájemní smlouvu na pozemek p.č. 815/7, lesní pozemek, na kterém je budova E41 za cenu 10,- Kč/m2/rok a na část pozemku p.č. 815/1 za cenu 5,- Kč/m2/rok, vše v k.ú, Bohy, na dobu pěti let s účinností od 01.01.2020.

Rada neschvaluje:

č. 154/19 - žádost o finanční měsíční příspěvek na nájem nebytových prostor v kulturním domě ve Dřevci, jelikož nelze z veřejného rozpočtu finančně podporovat soukromé podnikání fyzických osob.

Rada souhlasí:

č. 167/19 - vyhlášením ředitelského volna v Základní škole a Mateřské škole dr.Eduarda Beneše Kožlany ve dnech 29. a 30.06.2020 s tím, že ředitelské volno se bude týkat jen základní školy, mateřská škola bude v provozu; č. 170/19 - s podnájmem bytu č. P6 v č.p. 456, Polní ul., Kožlany paní Jaroslavy Loukotové dle podmínek uvedených v předložené podnájemní smlouvě.

Výsledky projednání rady města na 1. zasedání konaném dne 20. 01. 2020

Rada bere na vědomí:

zprávy starosty, diskusní příspěvky členů rady města, zaslané informace

Rada schvaluje:

č. 1/20 - program 1. zasedání rady města; č. 2/20 - poskytování stravného v dolní hranici sazby: 87,- Kč za 5 až 12 hodin cesty; 131,- Kč za 12 až 18 hodin cesty; 206,- Kč za déle než 18 hodin cesty dle vyhlášky č. 358/2019 Sb.; č. 3/20 - formální změnu rozpočtu spočívající ve zrušení položky 1345 Poplatek z ubytovací kapacity a změnu názvu položky 1342 na Poplatek z pobytu, a to na základě vyhlášky č. 343/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě; č. 4/20 - zveřejnění záměru prodeje pozemku p.č. 815/3 v k.ú. Bohy; č. 5/20 - napojení rodinného domu č.p. 100 na st.p.č. 221/3 Kožlany na

vodovodní řad a smlouvu o umístění stavby přípojky v pozemku města p.č. 4155/2 k.ú. Kožlany; č. 7/20 - plán preventivně výchovné činnosti v oblasti požární ochrany na rok 2020; č. 12/20 - uzavření Mateřské školy Kožlany z provozních a technických důvodů v obdobích vedlejších prázdnin při počtu dětí přihlášených do mateřské školy deset a méně.

Rada souhlasí:

č. 8/20 - s připojením k mezinárodní kampani „Vlajka pro Tibet“.

Rada neschvaluje:

č. 6/20 - poskytnutí finančního příspěvku pro občanské sdružení Aragonit z důvodu nedostatku finančních prostředků.

Rada odkládá:

č. 9/20 - projednání žádosti o poskytnutí finančního příspěvku na

rok 2020 pro Kulturní spolek Jiřího Radima ze Dřevce, z.s. do konce lhůty stanovené v Pravidlech města pro poskytování finančních příspěvků pro podávání žádostí, tedy do 15.02.2020; č. 10/20 - projednání žádosti o poskytnutí finančního příspěvku na zajištění akce Sportovní den mládeže v roce 2020 pro Mgr. Jana Váňu, IČ 02050692 z důvodu potřeby bližších informací; č. 13/20 - projednání žádosti občanů Dřevce o pronájem vestibulu v kulturním domě ve Dřevci do dalšího jednání rady města.

Rada nedoporučuje:

č. 11/20 - zastupitelstvu nákup pozemků v k.ú. Kožlany o celkové rozloze 4963 m2 za celkovou cenu 546.300,- Kč z důvodu vysoké kupní ceny a nedostatku finančních prostředků v rozpočtu města.

Informace

Poplatky 2020

Úhrady poplatků na rok 2020 v pokladně MÚ (pondělí, středa 7:30-12:00 a 12:30-17:00 hod.).

Poplatek za psa pro rok 2020

Viz. Obecně závazná vyhláška č. 3/2015, o místních poplatcích, část II- Poplatek ze psů (výše poplatku je stejná jako v roce loňském).

Poplatek za svoz odpadu pro rok 2020

dle Obecně závazné vyhlášky č. 2/2019 o místním poplatku za od-

pad, dochází od 1. 1. 2020 k navýšení poplatku za odpad pro trvale bydlící osobu na 600 Kč, dítě do 10ti let věku na 400 Kč a poplatek za rekreační objekt na 600 Kč. Trvale bydlící občané v rodinných domech obdrží známky na popelnice, majitelé rekreačních objektů pytle na svoz odpadu. V případě zájmu si mohou majitelé nemovitostí bez trvalého pobytu doplatit do výše ceny známky, o kterou by měli zájem.

Oba poplatky lze zaplatit v pokladně MÚ do konce února 2020, po tomto datu budou rozeslány složenky. Známký a pytle na svoz odpadu budou vydávány na základě předložení zaplacené složenky.

Předplatné Zpravodaje 2020

ve výši 88 Kč je možné uhradit rovněž v pokladně města. Zpravodaj by měl být zaplacen do konce ledna 2020, protože v únoru obdrží Zpravodaj pouze občané, kteří jej budou mít zaplacený.

Z NAŠÍ ŠKOLY A ŠKOLKY

Leden, který je ve znamení uzavírání pololetní klasifikace, nebyl zrovna mrazivý. Na ploše u školy, která už nebyla zaledněna dva roky, se prohánějí fotbalisté a nic

nenasvědčuje tomu, že by se letos něco změnilo. Tak uvidíme...

V lednu se všichni soustředíme na uzavření známek. Děti dohánějí, co nestihly a snaží se přesvědčit

učitele, že předešlé čtyřky byly jenom náhodná selhání. Učitelé ze všech sil zkouší, opravují písemné práce a snaží se přesvědčit žáky, že právě takové známky si zaslou-

ží. Znamky jsou totiž hodnocením práce za celé pololetí, ne jen za jeho posledních čtrnáct dní. Pololetní výpisy vysvědčení jsme rozdali ve čtvrtek 30. ledna a v pátek měly děti pololetní prázdniny.

Během zimních prázdnin byl sestaven nový nábytek ve školní družině. Nábytek jsme nakoupili v rámci projektu Šablony II, který čerpá peníze z evropských fondů. Na tomto místě bych chtěl poděkovat Františku Kotěšovcovi a Michalu Zímovi za to, že si během svátků udělali čas a pomohli při jeho sestavování.

Začátek roku, který je ve škole i v jiných institucích spojen především s všemožnými výkazy a uzávěrkami, nám od 16. ledna „příjemně“ návštěva České školní inspekce. Tři dny jsme byli pod

drobnohledem několika inspektorů. Zatím nemám oficiální zprávu, která bude v průběhu března zveřejněna, ale podle celkového vyhodnocení, u kterého byl přítomen i starosta města, jsme žádná závažná pochybení nečinili. Drobnosti jsme opravovali během inspekce a zbytek většinou administrativních chybiček opravíme po doručení protokolu o kontrole. O výsledcích kontroly se více dozvíte v některém z dalších zpravodajů.

21. ledna proběhl v mateřské škole seminář „Malá technická univerzita“. Tento program jsme vybrali ve spolupráci s MAP Kralovicke, abychom posílili technické vyučování našich nejmenších dětí. Učitelky si proškolení pochvalovaly a už se těším na zavádění programu do praxe školky. Na konci měsíce byli žáci čtvrté a páté třídy v divadle Alfa v Plzni. Představení „Staré pověsti české“ se podle ohlasů docela líbilo. Nejde ale jen o představení. Spíše jsem rád, že se děti dostanou do opravdového divadla. Mnozí z nich tuto zkušenost zažijí pouze ve škole.

Další představení tentokrát Karlovarského hudebního divadla proběhlo před vydáním vysvědčení

v naší tělocvičně. Toto bylo v rámci environmentálního vzdělávání určeno pro mateřskou školu a děti do čtvrté třídy. „Jak lesíčkovi uletěly včelky do Bavorského lesa“ byl jeho název a zabývalo se převážně ochranou přírody a tříděním odpadu.

Po krátkých prázdninách začíná únor a s ním je spojený lyžařský kurz v Telnici. Ideální podmínky pro lyžování zatím nemáme, ale nějaký technický snůh na horách je a snad se situace do odjezdu sedmáků zlepší. Přejme jim, aby se všem vyhnula zranění a případné nemoci.

První týden v březnu budou jarní prázdniny. Ale to je ještě hodně daleko...

Mgr. Jaroslav Švarc

Den ve školce - den paní učitelky

Práce učitele a příprava není statistický výkaz nebo matematický součet - to je především zapojení fantazie a kreativity, neustálé vymýšlení, hledání nových věcí, nápadů, vyrábění pomůcek, vyhledávání nových informací, ale také neustálá zodpovědnost za bezpečnost svěřených dětí. V málokterém povolání totiž najdeme tolik různých situací a podnětů, na které musí umět v kontaktu s dětmi právě učitelka bezprostředně reagovat. Jenom v oblasti mezilidských vztahů vstupuje do interakce s kolegy, nadřízenými orgány, rodiči atd. Je tak zejména v sociálně-emocionální oblasti vystavena trvalé zátěži. **Mnozí rodiče se mylně školy spočívá v tom, že děti ve školce hldá.**

Každý vidí, jak sedí s dětmi, hraje si a povídá, kreslí, ale nikdo již nevidí, že je to součást výuky, součást práce, kdy děti něco učí, předává jim zkušenosti, že s nimi řeší jejich problémy, že vyhledává nedostatky, na kterých je třeba pracovat, že je mnohdy učí základním věcmi, které by již dávno měly znát z rodiny. A málokdo si uvědomuje, že **pracuje se skupinou cca 20 dětí**, které musí být neustále pod dohledem a ne jen s jedním nebo 2 dětmi jako v rodině.

Přiblížíme, jak vypadá běžný den učitelky MŠ a dětí

Ráno se děti scházejí, zatím si hrají s hračkami dle vlastní volby, probíhá poslední příprava pomůcek, postupně, jak přicházejí děti, snaží se je učitelka zapojovat do připravených činností nebo si děti samy zvolí hru. Přijímá běžné informace i mimořádné požadavky rodičů, upomíná dětem pitný režim, dodržování hygienických návyků. Zapisuje docházku, případně dopl-

ňuje nové záznamy do dokumentace dětí. Sleduje pohyb dětí po třídě, věnuje se dětem při činnostech u stolečků, řeší dotazy a konflikty. Prováděné činnosti, takto probíhají přibližně do 8.30hod.

Okolo 8:30 hod. probíhá svačina, je důležitým okamžikem dne. Často se stává, že rodiče přivádí děti do MŠ „bez snídaně“, což je velká chyba!!! Paní učitelka dopomáhá se stolováním, s přidáváním jídla, pití, likviduje vzniklé „nehody“, atd.

Rízené aktivity, činnosti od 9:00 – 10:00 hod.

Následuje pravidelný denní „komunikační kruh“ – přivítají se již všichni společně a popovídají si o všem, co děti potřebují sdělit, co děti čeká během dne. Poté následují vzdělávací činnosti s celou skupinou dětí u stolečků i na koberci. Čtení a poslech, práce s texty, encyklopedické činnosti, u klavíru zpívání, rytmické hry, hry na udržení rytmu, děti si osvojují novou písničku, básničku, pohybově ji ztvárňují, učí se dramatickou nebo pohybovou hru, pracují s pracovními listy, atd. Vše zakončuje postupný úklid, po sejití v „kroužku“ hodnotí všichni doposud proběhlé, uspořádají výstavku prací, atd. Před opuštěním třídy zvládají děti opět WC a hygienu a jdeme se převlékat na pobyt venku.

Jdeme ven 10:00 – 11:30 hod.

Chystáme se ven a připomeneme si, jak se vhodně obléknout. Pomoc dospělého je přiměřená věku dětí, zapínáme, zavazujeme čepice, bundy, boty apod. Je nutné být neustále ve střehu a plně soustředěnosti, rychle reagovat a předvídat situace.

Následuje oběd, kde větší děti mají zpravidla připraven příbor na druhé jídlo. U jídla dbají dospěláci na

správné návyky, držení lžice a příboru, slušné chování. Malé děti dokrmujeme, likvidujeme vzniklé nehody – polítí, rozlítí, zdravotní obtíže u jídla, apod.

Odpočinek a odpolední činnosti od 12:15 – 14:15 hod.

U malých dětí pomáhá paní učitelka s převlékáním do pyžámek, ukládáním na lehátko. Všichni poslouchají polední pohádku. Zatímco děti odpočívají, paní učitelka obmění např. nástěnky novými výtvy dětí, roztrídí výkresy dětí, sklídí pomůcky a materiály pou-

žívané během dne, vymýšlí program pro děti na další den. Následuje vstávání, převlékání dětí, WC a hygiena po spánku. Paní učitelka pomáhá dětem s oblékáním, s úklidem lůžkovin, holčičky chtějí načesat, upravíme se a jdeme na svačinu. Po svačině děti postupně odcházejí domů, hry se přizpůsobují volbě dětí. Před odchodem kontrola pracoviště a jeden den ve školce končí.

Za kolektiv MŠ Lenka Kozlerová

SPOLKY

Činnost Spolku sochaře Václava Levého z.s. v roce 2020

V roce 2020 budeme slavit 200. narození sochaře Václava Levého. Spolek bude spolu s Městem Kozlany pořádat Kozlanský jarmark dne 13. 6. 2020, v parku před radnicí.

Připravujeme program a jedním z bodů programu bude opět soutěž, tentokrát na téma: "O NEJLEPŠÍ ČESKÉ BUCHTY". Budeme rádi, když se soutěže zúčastníte.

V měsíci září 2020 bude slavnostně otevřena Křížová cesta, která vznikne z popudu paní Mgr. Růženy Srpové, kozlanské rodačky, která ji také finančně zajistí. Sloupky z hořického pískovce vytvoří sochař a kameník Bartoloměj Štěrba z Kozojed. Obrazy namaluje malířka Vladimíra Fridrichová- Kunešová z Vimperka. Stavební práce provede jako sponzorský dar firma Erimp – Pavel Srp z Rakovníka. Křížová cesta bude vytvořena k počtě sochaře Václava Levého. Organizační práce a slavnostní otevření zajistí Spolek sochaře Václava Levého z.s. z Kozlan.

Během roku 2020 budou postupně probíhat oslavy v Kozlanech, městě Liběchově a obci Nebřeziny.

*Za Spolek sochaře Václava Levého z.s.
V. Kobyláková*

Tříkrálový pochod

První akcí našeho spolku v tomto roce byl Tříkrálový pochod v sobotu 4. ledna. Sraz byl tradičně v kapličce na návsi. Odtud jsme se vydali lesem až k rybníku „v oudolech“ a zase zpět ke kulturnímu domu. Tady jsme pochod, i přes nepřízeň počasí, ukončili opečným buřtů.

*Za Kulturní spolek Jiřího Radima ze Dřevce z.s.
Jindra Fišerová*

MASOPUST

Fašank, voračky, končiny, šibřinky či karneval, to jsou vše názvy pro masopust, který je svátečním obdobím mezi Vánoce a Velikonocemi. Začíná následující neděli po svátku Tří králů a končí masopustním úterým, čtyřicet dní před příchodem Velikonoc.

Předchůdcem je zřejmě pohanský svátek, který vznikl jako slovanská oslava konce zimy. Někde se píše, že pochází dokonce z římského náboženství, kdy se tato doba spojovala s vegetační plodností božstev.

Masopust, jak jeho název říká, znamená „opuštění masa“, stejně tak karneval z italského *carne levare* je v překladu „dát pryč maso“. Jde tedy o slavnostní období plné jídla a zábavy. Děvčata a chlapi se scházeli na přástkách, tancovalo se a veselilo. Nebyla práce na poli, bylo více volného času, byl čas zabíjaček – spíše oplývaly dostatkem masa a různých dobrot. Konaly se také svatby a podle pověry manželství uzavřená v období masopustu bývala šťastná a trvalá.

Masopustní tradice

Masopust vrcholil poslední tři dny (zvané bláznivé dny) před Popeleční středou bujarým a nevázaným veselím. Příprava na tyto masopustní dny, poslední nebočekávanější, začínala už ve čtvrtek před masopustní nedělí. Říkalo se mu „*tučný čtvrtek*“ a hlavním pravidlem toho dne bylo pořádně se najíst. Mnohde tučnému čtvrtku předcházela zabíjačka. Chystala se

vepřová pečeně se zelím a knedlíky a nesměl chybět ani dostatek piva.

Kdo podle pověry sní o tučném čtvrtku nejméně masa, ten v roce nejvíce ztloustne a naopak. Toho dne se také nikde nepralo, aby se v hospodářství neusadily tučné blechy.

Ani o masopustní neděli nebyval nedostatek v jídle. Odpoledne a večer se v hospodě vyhrávalo a všichni se veselili až do rána. Zábava pokračovala i v pondělí. Veselé a bujaré průvody masek se odehrávaly o masopustním úterý, tedy poslední den před nastávajícím půstem. K tradičním maskám masopustních průvodů patřil medvěd a medvěďák, ženich, nevěsta, kominík, Žid nebo kluk v nůši a mnoho dalších více či méně podivných postav, z nichž každá měla svůj význam a funkci. Po skončení občůzky vsi se v místním hostinci konala zábava a muzika měla hrát do půlnoci. Říkalo se, že: *Kdo bude o masopustním úterku tancovat přes půlnoc, objeví se mu čert v zeleném kabátě a bude strašit takého neznaboha.* Tento nepsaný zákon se ale dodržoval jen někde, zpravidla se zábava protáhla až do rána a dokonce se dojídalo a dopíjelo ještě o Popeleční středě.

Poslední zábavou související s masopustem bylo pochování basy (Bakchuse). Ta se zahalila do rubáše, položila do necek, na stůl či máry a následně si vy-

slechla při pohřebním obřadu své prohřešky. Poté byla vynesena a pohřbena. Společnost si na rozloučenou zazpívala postní píseň, čímž měl o úterní půlnoci celý masopust končit.

Tradiční pokrmy

To, kdy masopust začínal a končil, se značně projevilo na tradičních pokrmech. Po něm následoval dlouhý půst, bylo tedy třeba se na něj připravit, navíc je to doba počasím více než vhodná na zabijačky, a tak

jsou tradiční jídla tučná, sytá, mastná a plná zabijačkových pochoutek.

- Zabijačkové výrobky – jelita, jitrnice, ovar, škvarky, kolínko, tlačinka.
- Škvarkové placky
- Boží milosti – křehké smažené cukroví.
- Koblihy – na másle smažené, plněné zavařeninou a bohatě pocukrované.
- Masopustní koláče – dvakrát kynuté těsto zdobené mákem.

TJ Olympie Kožlany vás zve
v úterý 25. února 2020
na
KOŽLANSKÝ
MASOPUST

9:00 hod. pozvánka
16:15 hod. průvod masek městem
19:00 hod. masopustní rej

Sokolovna Kožlany **hudba: Šlapetón** **vstup 100 Kč, masky 50 Kč**

HISTORIE

Kožlanské tkalcovství – rozvoj a zánik

Tkalcovství patří bezesporu vedle hrnčičství mezi nejstarší řemesla, jimž se lidé věnovali. Zprvu zcela jednoduché vertikální stavy, které používali již první zemědělci, byly vystřídány stavy horizontálními, které práci přeci jenom zrychlily. I tak trvalo utkáni 1 m² látky na těchto prvních horizontálních stavech několik hodin. Existenci tkalcovství, respektive i výrobu přízí, dokládají od neolitu na našem území nálezy nejrůznějších přeslenů a tkalcovských závaží.

Rovněž i v Kožlanech bylo od středověku tkalcovství součástí běžného všedního života, neboť tkaniny lidé potřebovali nejen k výrobě oděvů, ale i k dalším účelům. V berní rule z roku 1653 je v

Kožlanech uvedena řada řemeslníků (tesař, hrnčíř, pekař, švec, kožišník, provazník, sedlář), mezi nimi pouze jeden tkadlec, a sice Vilém Skalický. A tak lze předpokládat, že tkalcovství nebylo v té době hlavním řemeslem, ale pouze činností, jíž se lidé věnovali vedle zemědělství doplňkově. V roce 1703 jsou jako tkalci uváděni Jan Hájek, Mikuláš Hozlbauer a Mikuláš Skalický.

Situace se změnila až na počátku 2. desetiletí 18. století. Ve fondu plaského archivu „*Cech cejchařů, mezuláníků a tkalců Kožlany 1719-1848*“ se dochovalo několik zajímavých knih a dalších písemných dokumentů, které nám dávají nahlédnout do systému fungování to-

hoto cechu a seznamují nás s jednotlivými členy cechu, někdy od jejich vstupu do učení až po mistrovské zkoušky, popř. jejich působení v představenstvu cechu. Starší cechovní materiály shořely při velkém požáru Kožlan v roce 1768, přesto se vedení cechu podařilo zpětně zaznamenat cechovní mistry téměř k samému počátku kožlanského cechu, tj. k roku 1717, kdy Marie Gabriela Lažanská, roz. Černínová, vydala kožlanským tkalcům dekret, jímž byl ustanoven místní tkalcovský cech, a to na základě artikulí kralovického tkalcovského cechu. V dochovaných materiálech se neustále opakují jména z rodin Bendů, Hoppů, Klauzů, Kratochvílů,

Lajpertů, Nováků, Rabštejnů, Skalických, Střelů, Škuderů, Vožehů a Zetků. Řemeslo se běžně dědilo z otců na syny, mnohdy byly do práce zapojené celé rodiny. V roce 1845 je v Kožlanech uváděno pouze 27 tkalců, a je tak možné předpokládat, že další lidé se věnovali tkalcovství nikoli jako hlavní, ale pouze jako doplňkové činnosti, protože ve 2. polovině 19. století, jen několik let poté, je v Kožlanech uváděno nejprve 100, pak 200 stavů, na nichž mělo údajně tkát cca 600 lidí a zpracovávalo se zde až 4 q bavlněné příze. Stály zde také dvě barvírny, bělidlo a olejna, v níž se vyráběla dýmavá kyselina sírová.

Detail bavlněné tkaniny, již zhotovil tkadlec Aleš Novák, jeden z nejdéle pracujících tkalců v Kožlanech, zhruba před 100 lety. Látku zapůjčila paní Irena Kvítková.

U jednotlivých tkalců můžeme číst i jejich specializaci. A tak jsou uvedeni tkalci (kalci, kadlci) obecně, soukeníci, cejchaři, vlnotkalci, vlnocejchaři či mezulánici. Málokdo dnes ví, čemu se věnovali soukeníci, cejchaři nebo mezulánici. Přičemž soukeníci vyráběli vlněnou tkaninu, zprvu jemně valchovanou a počesanou, cejchaři tkali především lněnou tkaninu a mezulánici vyráběli mezulán, tkaninu posléze s vysokým podílem bavlny, případně lnu a konopí, příjemnou na omak, podobnou suknu. Používala se na šití dámských sukní, domácích šatů či pracovních oděvů (podle podílu jednotlivých materiálových složek). Někdy se mezulán tkal již převážně ze lnu a konopí, takže vznikala tvrdá a pevná látka, ale to nebyl případ Kožlan. Zde převažoval jemnější mezulán – téměř či zcela bavlněný.

Tkalcovský cech zanikl společně s ostatními cechy v roce 1859, kdy byly cechy jako zastaralé organizace, brzdící hospodářský rozvoj a volnou soutěž, zrušeny. Ještě nějakou dobu se členové cechu řídili podle starých pořádků tkalcovské-

ho cechu, ale následně vytvořili 22. ledna 1871 *Spolek tkalců v Kožlanech*. Ten pak byl jedním ze tří živnostenských organizací v městečku. Ostatní řemesla byla sdružena ve *Společenstvu veškerých (také smíšených) živností v Kožlanech vyjma živnost obchodnickou, šenkýřskou a tkalcovskou*. Obchodníci a šenkýři měli vlastní společenstvo, jednalo se totiž o živnosti koncesované, nikoli řemeslné či svobodné, tkalcovství bylo živností svobodnou. Mnoho zajímavých zpráv o činnosti společenstva najdeme opět v plaském archivu. Vedle účetních a spisových materiálů se dochovala *Památní kniha* spolku tkalců v Kožlanech, která zaznamenává časový úsek od roku 1871 až do první světové války.

Pamětní kniha poskytuje informace nejen o spolku, od roku 1901 společenstvu, samém, ale i o obecném a každodenním životě městečka, významných událostech politických, klimatických katastrofách (někdy podstatně podrobněji než sama kožlanská kronika), vývoji cen, událostem ve světě apod. Společenstvo nesdružovalo pouze tkalce z Kožlan, ale objevují se zde i jména z okolních obcí: Kralovic, Čisté, Hedčan, Holovous, Hodyně. Pro své členy a další pracovníky v oboru společenstvo od 20. století hromadně objednávalo tkací materiál, např. osnace orange, autek modrý, orange či bílý, osnace červený (dobové názvy základního materiálu na osnovu a útek, všechny s přívlastkem prima), neboť to bylo levnější. Na počátku 20. století bylo ve společenstvu registrováno 25 – 30 platících členů.

Před první světovou válkou bylo navrženo Svazem zaměstnavatelů stavebních pro Země Koruny české v Praze, aby byla v Kožlanech postavena mechanická tkalcovna, protože „v místě kdysi kvetlo rukodílné tkalcovství a ještě teď se tam pracuje na stavech a jest tam tedy dostatek zapracovaných sil... továrna mohla by býti v pěkné kotlině – romantické – blíže lesů pod velikým rybníkem (zřejmě Vožehovým), jenž patří k mlýnu (zřejmě Vožehovu) ..“. Tato iniciativa navázala na snahy části místních tkalců, kteří na konci 90. let 19. století vytvořili strojové družstvo (spolek, společenstvo), ale myšlenku zmařil nedostatek financí na stavbu samostatného objektu a

neschopnost jednotlivých členů se na čemkoli dohodnout. K dispozici byl i pozemek, platné stanovy, nahlášen byl i kámen na stavbu, hotov byl i projekt (Fr. Birka), ale chyběl někdo, kdo by byl ochoten celou akci skutečně dotáhnout do konce. Ostatně kdoví, jak by údolí u Vožehova mlýna vypadalo dnes, a je tak možná dobře, že projekt nebyl realizován. Po strojním družstvu zůstaly jen dluhy, které muselo nakonec uhradit společenstvo tkalců.

Z účetních materiálů společenstva vyplývá, že z pokladny společenstva byly poskytovány finanční dary i cílené podpory pro jednotlivé chudé členy např. v případě jejich nemoci, při úmrtí člena společenstva nebo příslušníka jeho rodiny, při dlouhodobé nemoci, na pokračovací školu v Kožlanech, na slavnost Božího těla, kde se společenstvo podílelo na stavbě jednoho oltáře (ze čtyř), opravu kostelních lavic a majetku společenstva atd. Příjmy pocházely jednak z plateb členů, dále za přijímání a vyučení učedníků. Nebyly to velké částky – např. v roce 1893 platili členové roční příspěvek 50 krejcarů, chudí staří členové pak pouze 25 krejcarů. Společenstvo odebíralo časopis *Živnostník*, jehož roční předplatné činilo 3 zlaté, poté Českého řemeslníka. Finance mělo společenstvo uložené v místní občanské záložně a každý rok provádělo řádné vyúčtování a finanční odvody, které vyplývaly ze zákona. I tak bylo společenstvo v plusu. Valné hromady společenstva se konaly 1 x za rok v místních hostincích a byly mnohdy velmi bouřlivé.

Utěrky a ručníky, zhotovené kožlanským tkalcem Alešem Novákem před cca 100 lety. Zapůjčeno od paní Ireny Kvítkové.

Po první světové válce se společenstva živností ve změněné situaci po vzniku samostatného Československa proměnila. Kožlanské společenstvo tkalců postupně upadalo, staří členové vymírali, a tak

spělo k zániku. K 31. prosinci roku 1938 bylo ve společenstvu organizováno pouze sedm členů, žádní učni ani další zaměstnanci. Nejvýraznějšími předsedy společenstva byli po první světové válce Adolf

Pitterman a Robert Kratochvíl. Ještě dodnes uchovávají v několika kožlanských rodinách výrobky svých předků nebo jiné doklady jejich tkalcovské minulosti. Tkalcovský stav, dříve umístěný

v kožlanském muzeu, je dnes v Mariánské Týnici, stejně tak jako ostatní hmotné doklady zaniklého kožlanského tkalcovství.

Jitka Vlčková

Výběr z lednových pranostik

Co si únor zazelená, březen si to hájí.
Je-li únor mírný, bude rok bídný.
Mírný a jasný únor je zlým znamením pro jaro.
V únoru, když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.
Bouří-li a sněží na Hromnice, bývá jaro blízko velice.
Na svatou Dorotu odmeť sníh od plotu.
O svatém Řehoři mrazy přituhnou a vše moří.
Teče-li v úterý masopustní voda kolejem, bude úrodný rok a len.
Svatý Kliment zimu oblibuje, svatý Petr ji ucezuje.

Jaký mráz bude večer a v noci na svatého Matěje, takový bude za 40 dní napořád.
Na svatého Matěje, každá myš díra se zavěje.
Svatý Matěj seká ledy.
Z jara svatý Matěj milý otvírá zemi a zemské žíly.

Poznámka: *Vážení čtenáři, jak vidíte, ani naši předkové v tom neměli moc jasno, protože některé pranostiky jsou dost protichůdné.*

Jitka Vlčková

KNIHOVNA

Přehled činnosti městské knihovny v roce 2019

Knihovnu v Kožlanech a přílehlých obcí využívalo v roce 2019 přes 300 čtenářů, z toho 100 mládeže. Celkem navštívilo knihovnu kolem 3000 návštěvníků (započítávají se fyzické návštěvy knihovny, návštěvníci využívající internet v knihovně a návštěvníci kulturních a vzdělávacích akcí). V tomto roce stoupl také počet návštěv webových stránek a elektronického katalogu, a to jak z prostředí knihovny, tak z domova čtenářů. V roce 2019 výrazně stoupl počet výpůjček a to na 11 000. Knihovní fond se rozrostl o 376 knih, které byly získány nákupem, nebo pocházejí z darů našich čtenářů, nebo spřátelených institucí. Zde bych chtěla jmenovat Městskou knihovnu v Mostě, jejíž paní vedoucí nikdy nepřijede do Kožlan na rekreaci bez krabice nových knih.

Z pověřené knihovny v Kralovicích bylo dovezeno 250 knih z výměnného souboru. Kromě knih mají čtenáři k dispozici slušný výběr časopisů. Většinu máme předplacenou, ale snažím se sortiment obměňovat podle aktuální poptávky čtenářů. Každým rokem se hlásíme do projektu Česká knihovna, ze kterého jsme získali zdarma knihy v hodnotě 4 500 Kč. Návštěvníci knihovny

si zvykli na malé výstavní projekty, které jsou instalovány na chodbě. V roce 2019 přetrvávala výstavka 100 let republiky – 100 let v Kožlanech. Z každého roku jsem vybrala několik významných událostí z kožlanské kroniky, výstavka byla doplněna o dobové fotografie a pohlednice. Další výstavka byla velikonoční. K této výstavce proběhly i interaktivní dílničky, besedy a velikonoční setkání v knihovně. Na léto se slétli do knihovny broučci. Výstavka vznikla ve spolupráci s ateliérem Trnka v Praze.

Na podzim jsme si připomenuli 100 výročí knihovního zákona a 112 let činnosti knihovny v Kožlanech. Výstavku zpracovalo metodické oddělení Národní knihovny v Praze. Pouze byla doplněna o činnost knihovny v Kožlanech. Na závěr roku byla tradiční výstavka s názvem České Vánoce. Opět byla využita k besedě a v rámci adventního setkání v knihovně. Nejnáročnější akcí je pořádání Noci s Andersenem, která proběhla v tomto roce již po deváté. Na tomto místě bych ráda poděkovala za úžasnou spolupráci s mateřskou a základní školou, školní družinou a domem dětí. Bez jejich přispění a pomoci by nebylo možné některé akce zvládnout.

Největší investiční akcí roku byla výměna oken, což byla práce velmi náročná, neboť vše probíhalo za běžného provozu. Nasazení však stálo za to, neboť okna jsou moc hezká a funkční. Chtěla bych popřát všem svým čtenářům spoustu hezkých knih a příjemných zážitků při návštěvě knihovny.

H. Tupá

Městská knihovna Kožlany

Vás zve na výstavu

Božena Němcová

Ze života slavné ženy - spisovatelky

Výstavka knih Babička

Od 4. 2. 2020 v době otevření knihovny

Príspevky do zpravodaje můžete zaslat v digitální podobě na email: denkova@kozlany.cz nebo doručit osobně v psané či tištěné formě na MěÚ Kožlany, telefon 373 396 613 (A. Denková) nejpozději **do 25. v měsíci**. Obrázky a fotografie v samostatném souboru jako přílohu Vašeho příspěvku (nikoli vložené do wordu) v tiskové kvalitě. **Príspevky nepodléhají jazykové ani obsahové korektuře.** Vydává: Městský řad Kožlany, Pražská 135, 331 44 Kožlany, IČO 00257958. Povoleno MK ČR – MK ČR E 12273. Vychází 11x ročně jako měsíčník – obecní zpravodaj. Cena výtisku 8,- Kč. Vychází 3. 2. 2020.

MĚSTO KOŽLANY - PŘEHLED PLÁNOVANÝCH AKCÍ PRO ROK 2020

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
4.1. Tříkrálový pochod - spolek Radim Dřevce	22.2. Myslivecký ples 25.2. Masopust	7.3. Maskarní bal pro děti a dospělé - spolek Radim Dřevce	18.4. Vítání občádků * Veľikonoce v knihovně	8.5. Pochod Javornice * Hedčany - dvoudenní výlet na kolech	* Dětský den - DDM Kožlany 13.6. Kožlanský Jarmark * Memorial Katky Šilkové * Rozloučení se žáky 9. třídy
10.1. Ples města Kožlany	29.2. Míčový desetiboj	14.3. Šibřinky	26.4. Předprvomajový průvod - spolek Radim Dřevce	* Klub důchodců - jednodenní zájezd	
30.1. Městské muzeum Kožlany - přednáška: Rozvoj školství na Kožlansku a Kralovicku	* Městské muzeum - přednáška * knihovna - výstava Božena Němcová - 200 let	15.3. Maskarní karneval pro děti - DDM Kožlany * Noc s Andersenem * Městské muzeum - přednáška * Hedčany - přednáška o historii	* Městské muzeum - přednáška 30.4. Let čarodějnic - DDM Kožlany 30.4. Stavění májek - všechny obce		

Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
5.-18.7. Letní tábor Deliba Kožlany	7.8. <u>Vavřínecké slavnosti</u> výstava drobného zvířectva mše svatá v kostele sv. Vavřince	* Kra-Kož CUP 11.9. Pyžamový pochod - spolek Radim Dřevce	3.10. ...brání a zpívání - spolek Radim Dřevce	* Divadelní soubor Kozlík - Zamilovaný velvyslanec	* Hedčany - turnaj v ping pongu * Vánoční výstava v knihovně
* Mini-golfový turnaj Kožlany	8.8. <u>Vavřínecké slavnosti</u> výstava drobného zvířectva fotbalové utkání odpolední a večerní hudební program	12.9. Otevření Křížové cesty * Zahradkáři - zájezd na výstavu Zahrada Čech do Litoměřic * Hedčany - turnaj v minigolfu	17.10. Hasičská zábava * Týden knihoven * Drakládá - DDM Kožlany	27.11. Rozsvícení vánočního stromčku * Lamplonový průvod - DDM Kožlany	* Městské muzeum - přednáška * Adventní setkání v knihovně * Klub důchodců - posezení s hudbou a pohoštěním
* Letní sportovní hry a prázdninové grilování - spolek Radim Dřevce	9.8. <u>Vavřínecké slavnosti</u> odpolední kulturní program jarmark oživlá prohlídka v Muzeu * Hedčany - venkovní zábava - oslava narozenin hedčanského vodníka	* Klub důchodců - jednodenní zájezd	* Městské muzeum - přednáška * Zahradkáři - Podzimní výstava ovoce a zahradních výpěstků * Hedčany - výlet na Moravu	* Lamplonový průvod - spolek Radim Dřevce * Hedčany - turnaj v příši Dřevce	18.12. Vánoční zpívání v kostele 24.12. Štědrý večer zpívání - spolek Radim Dřevce
22.8. Letní kino Kožlany				* Městské muzeum - přednáška	

* termin akce bude upřesněn

ZMĚNA AKCÍ A JEJICH TERMINŮ VYHRAZENA